

MADE IN CHINA

Fot.: Depositphotos, gusjavo

Sylvia Stokowska
 menadżer ds. produktów
 kosmetycznych i chemii gospodarczej
 TÜV SÜD Polska Sp. z o.o.

CHINY: WPROWADZANIE PRODUKTU KOSMETYCZNEGO NA RYNEK

Chińczycy uwielbiają luksusowe towary z Europy – to żadna nowość. Do topowych marek z Francji czy Niemiec zdążyli się już jednak przyzwyczaić, dlatego coraz częściej sięgają po nowości. Szczególnym zainteresowaniem chińskich konsumentów cieszą się naturalne i organiczne wyroby kosmetyczne, a firmom polskim sprzyja rosnący popyt na nowinki kosmetyczne w Państwie Środka.

Zgodnie z doniesieniami Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu, na przestrzeni ostatnich lat zarówno wartość, jak i rozmiar rynku kosmetycznego w Chinach znacząco wzrosły. Chiny stanowią dziś ok. 15,45% światowego rynku kosmetycznego i ustępują pod tym względem jedynie Stanom Zjednoczonym. Prognozy wskazują, że do 2023 roku wartość tego segmentu rynku wyniesie ponad 244 mld zł.

Oczywiście każdy, kto kiedykolwiek próbował wejść na rynek chiński wie, że nie jest to droga łatwa, prosta i przyjemna. Rynek jest hermetyczny, nie wspominając już o biurokratycznych barierach, które trzeba przejść. Wejście na rynek chiński w tradycyjny sposób wymaga rejestracji produktu, co trwa od ośmiu miesięcy do dwóch lat i jest bardzo kosztowne (kilka tysięcy euro za jeden produkt) oraz testowania na zwierzętach (w Polsce i Unii Europejskiej zakazane).

Definicja kosmetyku i kategorie

Zgodnie z Normą Sanitarną Kosmetyków (2007), kosmetyki to stosowane na co dzień przemysłowe substancje chemiczne, przeznaczone do użytku zewnętrznego (np. na skórę, włosy, paznokcie, usta) w celach higienicznych, zapachowych, pielęgnacyjnych, a także do poprawy wyglądu i do makijażu, nakładane przez rozcieranie, rozpylanie lub innymi podobnymi sposobami. Wyroby kosmetyczne dzielą się na:

Tabela 1. Propozycja nowej klasyfikacji wyrobów kosmetycznych wg SFDA (na chwilę obecną w fazie projektu)

kosmetyki specjalnego przeznaczenia typu I	wyroby obecnie sklasyfikowane jako kosmetyki specjalnego przeznaczenia: wyroby kosmetyczne na porost włosów, do farbowania włosów, do utrzymania fryzur, do depilacji, do modelowania piersi, do fitnessu, dezodoranty, produkty do usuwania przebarwień oraz promieniochronne	
kosmetyki specjalnego przeznaczenia typu II	wyroby obecnie sklasyfikowane jako zwykłe kosmetyki posiadające określone funkcje, w związku ze zmianą definicji kosmetyków specjalnego przeznaczenia	wybielanie, działanie przeciwzmarszczkowe, usuwanie łupieżu, środki przeciwtrądzikowe, rozjaśnianie cieni pod oczami, roślinne olejki eteryczne do masażu, zapobieganie poceniu się, rozjaśnianie ciemnych otoczek, usuwanie keratyny, opalanie lub produkty słoneczne
	wyroby obecnie sklasyfikowane jako zwykłe kosmetyki dla określonych odbiorców	kobiety ciężarne lub karmiące piersią, dzieci (niemowlęta)
	zwykłe kosmetyki zawierające składniki opracowane z użyciem nowych technologii	nanomateriały, technologie genetyczne
	zwykłe kosmetyki przeznaczone	pomadki, błyszczki do ust, konturówki, kremy pod oczy, żele do oczu, tusze do rzęs, kredki do oczu, cienie do powiek (z wyjątkiem kosmetyków do ust nie zawierających sztucznych barwników oraz kredek do brwi)
	zwykłe kosmetyki zawierające składniki funkcjonalne określone przez SFDA	obecnie na liście znajduje się 29 składników. Lista ta będzie aktualizowana na bieżąco
zwykłe kosmetyki	wyroby obecnie sklasyfikowane jako zwykłe kosmetyki nie spełniające definicji kosmetyków specjalnego przeznaczenia typu II: pielęgnacja włosów, paznokci i skóry oraz makijaż	

- zwykłe kosmetyki – stosowane do pielęgnacji skóry, włosów i paznokci, a także w celach zapachowych, kosmetyki do makijażu;
- kosmetyki specjalnego przeznaczenia – jeżeli w świetle przepisów dany

sów, do koloryzacji włosów, do trwałej ondulacji, preparaty do depilacji, wyszczuplające sylwetkę, ujędrniające biust, dezodoranty, kosmetyki promieniochronne i inne. SFDA jakiś czas temu zaproponowała

kryteria, takie jak zastosowanie nanotechnologii lub technologii genetycznych (**Tabela 1**). Propozycje takie były dwukrotnie publikowane na stronach internetowych SFDA (17 lutego i 29 maja 2012 r.) w celu uzyskania informacji zwrotnych od przedstawicieli branży. W obydwu propozycjach SFDA postuluje, aby część zwykłych kosmetyków przeznaczonych dla określonych odbiorców, a także tych zawierających określone składniki, wytworzonych z wykorzystaniem danych technologii bądź mających specjalne działanie była objęta kontrolą ściślejszą niż w przypadku kosmetyków specjalnego przeznaczenia typu II.

Od 1 lipca 2018 r. obniżono stawki celne na wvóz m.in. części wyrobów przemysłu kosmetycznego i chemicznego do Państwa Środka. Stawka spadła z 8,4% do 2,9% w przypadku kosmetyków do pielęgnacji skóry i włosów, detergentów czy niektórych produktów medycznych i zdrowotnych

wyrób nie jest uznawany za „zwykły”, wówczas jest on wyrobem „specjalnego przeznaczenia”. Zaliczane są tu kosmetyki poprawiające porost wło-

wprowadzenie nowych zasad klasyfikacji zwykłych kosmetyków i kosmetyków specjalnego przeznaczenia, które miałyby uwzględniać bardziej szczegółowe

Tabela 2. Najważniejsze chińskie akty prawne dotyczące kosmetyków

chińskie przepisy	data wejścia w życie
Ustawa o kontroli sanitarnej kosmetyków (1989)	01.01.1990
Przepisy wykonawcze do Ustawy o kontroli sanitarnej kosmetyków	01.06.2005
Przepisy o nazewnictwie kosmetyków	05.02.2010
Wytyczne dotyczące nazewnictwa kosmetyków	05.02.2010
Zasady wydawania pozwoleń sanitarnych dla kosmetyków	11.02.2010
Wytyczne w sprawie oceny ryzyka substancji potencjalnie niebezpiecznych, stosowanych w kosmetykach	23.08.2010
Główne elementy oceny technicznej kosmetyków	28.09.2010
Wytyczne w sprawie oceny technicznej kosmetyków	28.09.2010
Przepisy dotyczące procedury wnioskowania o świadectwo sanitarne dla kosmetyków (2009)	01.04.2010
Norma w sprawie wymagań technicznych dotyczących kosmetyków	01.04.2010
Podręcznik techniczny w sprawie weryfikacji metod badań zawartości substancji zabronionych i kontrolowanych w kosmetykach	29.11.2011
Standardowe chińskie odpowiedniki Międzynarodowego Nazewnictwa Składników Kosmetycznych (2010)	01.04.2011
Norma sanitarna kosmetyków (2007)	01.01.2007
Wytyczne w sprawie stosowania i badania składników kosmetyków	01.07.2011
Podstawy badań przeprowadzanych przy wydawaniu pozwoleń sanitarnych	02.11.2010

Organy nadzoru i obowiązujące akty prawne

Od roku 2008, w którym rynek kosmetyków został objęty nadzorem Państwowej Agencji ds. Żywności i Leków (SFDA), ramy ustawodawcze uległy znacznym zmianom, idącym w kierunkach wyznaczonych przez ustawodawstwa UE i USA. Jako organ administracyjny odpowiadający za zarządzanie sektorem kosmetycznym, SFDA wydała szereg rozporządzeń i norm dotyczących etykietowania, wymogów sanitarnych, a także innych wytycznych technicznych.

U podstaw chińskiego ustawodawstwa w zakresie kosmetyków leżą dwa najważniejsze akty prawne.

- „Ustawa o kontroli sanitarnej kosmetyków” (1989) wydana przez Ministerstwo Zdro-

wia (MZ) stanowi, że eksporterzy, producenci i dystrybutorzy kosmetyków sprzedający w Chinach gotowe wyroby kosmetyczne oraz nowe składniki kosmetyków podlegają wymogom licencyjnym określanym przez SFDA.

- „Przepisy dotyczące procedury wnioskowania o świadectwo sanitarne” (2009) zawierają szczegółowe informacje na temat procedur i dokumentów wymaganych przy zgłaszaniu i uzyskiwaniu dopuszczenia dla wyrobów kosmetycznych.

Składniki kosmetyków

Zgodnie z Art. 9 Ustawy o kontroli sanitarnej kosmetyków, nowym składnikiem kosmetycznym jest każdy składnik wprowadzany na rynek chiński po raz pierwszy. SFDA prowadzi rejestr składników kosmetycznych obecnych w Chinach, zawierający wykaz substancji dozwolonych.

Oznakowanie

Oprócz obowiązku zgłaszania i uzyskiwania zezwolenia, wszystkie kosmetyki podlegają także wymogom w zakresie oznakowania, określonym w chińskiej normie krajowej GB 5296.3-2008 Instrukcja użytkownika dóbr konsumencyjnych – ogólne zasady etykietowania kosmetyków. Producent jest zobowiązany do umieszczenia na etykiecie następujących informacji w języku chińskim:

- nazwa produktu,
- nazwa i adres producenta,
- zawartość netto,
- składniki produktu,
- trwałość,
- zezwolenie producenta, norma produktu lub administracyjny kod homologacji,
- znaki bezpieczeństwa i dokumentacji produktu.

W przypadku importowanych kosmetyków, kraj pochodzenia, nazwę i adres dystrybutora w Chinach określa się na etykiecie.

Zezwolenia i zgłoszenie kosmetyku

Wszystkie zwykle kosmetyki muszą być zgłoszone do SFDA, a kosmetyki specjalnego przeznaczenia wymagają uzyskania zezwolenia przed ich wprowadzeniem na rynek. Ponadto, kosmetyki zawierające nowe składniki kosmetyczne, które nie zostały uprzednio dopuszczone na rynek chiński, wymagają osobnego wstępnego zezwolenia ze strony SFDA. Dopiero po jego uzyskaniu skład-

niki takie mogą być dodawane do wyrobów kosmetycznych przeznaczonych na chiński rynek.

Uzyskanie zezwolenia jest ważne przez cztery lata, a wniosek o jego przedłużenie należy złożyć nie później niż cztery miesiące przed upływem okresu ważności. W przypadku chęci wprowadzenia zmian w produktach objętych zezwoleniem (takich, jak np. zmiany informacji na etykiecie, zmiany nazwy wyrobu itd.), należy zgłosić się do SFDA i postępować zgod-

nie z procedurą wskazaną przez Agencję.

Uwaga: Uzyskanie zezwolenia często nie jest jednoznaczne ze zgodą na wprowadzenie kosmetyku do obrotu. Zezwolenie daje producentowi czas na wykonanie niezbędnych badań i testów. Istnieją firmy, które nie wyrobiły się z badaniami w terminie czterech lat i musiały składać dokumenty o ponowne zezwolenie, żeby móc kontynuować proces wpuszcze-

Tabela 3. Dossier wniosku o zezwolenie na dopuszczenie do obrotu

lp.	część	uwagi
1	Formularz wniosku	Należy go podpisać i opieczetować.
2	Oświadczenie o nazwie wyrobu	Należy spełnić obowiązujące w Chinach wymogi w zakresie nazewnictwa i jasno przedstawić poszczególne kwestie, stosownie do docelowej grupy nabywców wyrobu.
3	Specyfikacja kontroli jakości	W razie konieczności należy przedstawić źródłową specyfikację kontroli jakości wraz z dokumentacją towarzyszącą.
4	Opis procesu produkcyjnego	W opisie należy uwzględnić wszystkie składniki, przedstawić najważniejsze parametry i schemat procesu produkcyjnego.
5	Formulacja	Należy wymienić i opisać wszystkie składniki, w niektórych przypadkach niezbędne jest także świadectwo badań.
6	Opakowanie	Należy załączyć opakowanie oryginalne oraz nowo projektowane przeznaczone na rynek chiński. Należy także przedstawić etykietę zgodnie z chińskim prawem.
7	Raport z badań	Należy przeprowadzić badania bezpieczeństwa dostosowane do rodzaju kosmetyku. Badania takie muszą być wykonane w Chinach, w laboratorium akredytowanym przez SFDA (nie dotyczy to określenia współczynnika ochrony przeciwsłonecznej SPF).
8	Ocena bezpieczeństwa substancji o podwyższonym ryzyku	Należy przedstawić informacje o tożsamości substancji, wynikach badań analitycznych i ocenie potencjalnego ryzyka.
9	Składniki funkcjonalne	Należy wskazać składniki funkcjonalne specjalnych wyrobów kosmetycznych (wraz z dokumentacją uzupełniającą).
10	Upoważnienia	Potwierdzenie ustanowione miejscowego przedstawiciela odpowiedzialnego.
11	Świadectwo wolnej sprzedaży lub inny równoważny dokument	Dokument musi być wystawiony przez organ władzy lub stowarzyszenie branżowe z kraju pochodzenia.
12	Oświadczenie dotyczące bezpieczeństwa składników pochodzących z obszarów dotkniętych chorobą wściekłych krów	Jest to związane z wybuchem choroby wściekłych krów, który miał miejsce w UE w 2001 roku. Obecnie wymagane jest oświadczenie, w którym w 2007 roku zastąpiono urzędowe świadectwo kwarantanny.
13	Wymagania techniczne	Część obejmująca wymogi jakościowe wykraczające poza specyfikację kontroli jakości, w tym metody kontroli jakości, instrukcja użycia, warunki przechowywania i termin przydatności do użycia.
14	Oryginał produktu	Należy załączyć jedną sztukę produktu przeznaczonego na rynek chiński.

nia swoich produktów na chiński rynek.

Oprócz zgłoszenia i uzyskania zgody od SFDA, wszystkie wyroby kosmetyczne importowane do Chin podlegają sprawdzeniu i przebadaniu przez chiński Urząd ds. Badań i Kwarantanny (UBiK). Produkty importowane, które pomyślnie przeszły sprawdzenie i badanie są oznaczane symbolem CiQ (skrót od angielskiej nazwy Urzędu), drukowanym na opakowaniu. Wniosek o nadanie symbolu CiQ wymaga przedstawienia dodatkowej dokumentacji.

WAŻNE: od 1 maja 2020 r. kosmetyki zwykle zostały zwolnione z obowiązku testów na zwierzętach!!!

Import do Chin po raz pierwszy

Chiński importer ubiegający się o inspekcję ze strony CIQ musi dostarczyć następujące dokumenty:

- oświadczenie stwierdzające, że importowany produkt kosmetyczny jest zgodny z od-

- Kosmetyki produkowane w Chinach przez zagraniczne firmy, a przeznaczone wyłącznie na eksport – testy na zwierzętach nigdy nie były wymagane,
- Kosmetyki sprzedawana do Chin poprzez e-commerce transgraniczny – nie są wprowadzaniem produktów do obrotu na terenie Chin i dlatego nie podlegają procedurom wymagającym testów na zwierzętach,
- Eksport kosmetyków do Hong Kongu, ze względu na odrębne przepisy prawne, nie wymaga przeprowadzenia testów na zwierzętach, ale testowanie na zwierzętach nie jest zakazane.

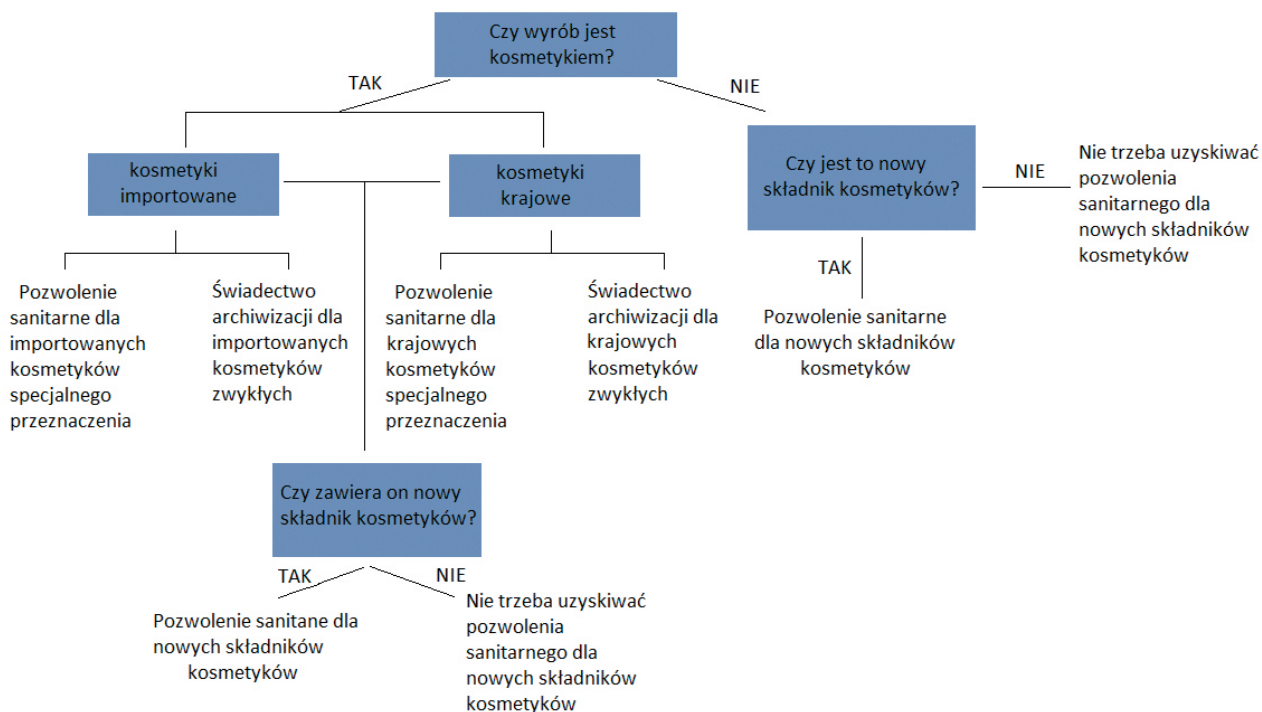
powiednimi przepisami chińskiego prawa oraz że normalne stosowanie produktu nie stanowi zagrożenia dla zdrowia ludzkiego;

- skład produktu;
- pozwolenie higieniczne lub zaświadczenie o prowadzeniu dokumentacji;
- kosmetyki zwolnione z pozwolenia higienicznego lub wymogu prowadzenia dokumentacji wymagają dostarczenia następujących dokumentów:
 - ◇ sprawozdania z oceny bezpieczeństwa wydane przez upoważnione instytucje dla substancji stanowiących potencjalne zagrożenia dla bezpieczeństwa; oraz
 - ◇ dokumentacji poświadczającej

pozwolenie na produkcję i dystrybucję importowanych kosmetyków w kraju, w którym są produkowane lub zaświadczenie o kraju pochodzenia;

- ◇ wykazu, że proces realizowany był zgodnie z ISO 22716.
- próbka etykiet w języku chińskim, etykiety produktów w języku oryginalnym i tekst przetłumaczony na język chiński;
- informacje na temat nazwy produktu, objętości/ wagi, specyfikacje, kraj pochodzenia, numer partii, data ważności (data produkcji i trwałość), rynku docelowego, a także informacje o firmie produkującej opakowania;

Schemat 1. Schemat chińskiego systemu zatwierdzania i dopuszczania wyrobów kosmetycznych

- inne dokumenty wymagane przez AQSIQ (Generalny Urząd Nadzoru Jakości, Inspekcji i Kwarantanny).

Jak ubiegać się o zezwolenie administracyjne SFDA lub zgłoszenie administracyjne?

Procedurę ubiegania się o Pozwolenie Higieniczne można ogólnie podzielić na cztery etapy:

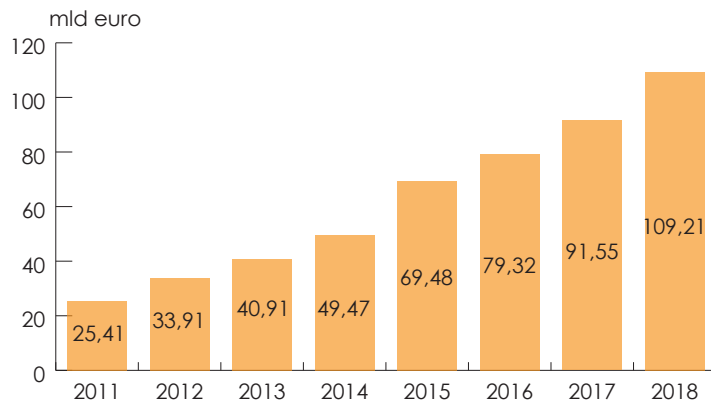
1. Wyznaczenie pełnomocnika: wnioskodawca musi być osobą prawną w Chinach.
2. Standardy i badania: wszystkie kosmetyki importowane do Chin muszą przejść badania zgodności z normami w wyznaczonym laboratorium na terenie Chin.
(GB 7916 – 1987 oraz GB 7919 – 1987 Normy higieniczne dla kosmetyków oraz procedury i metody Oceny Bezpieczeństwa Kosmetyków).
3. Złożenie wniosku: przygotowanie wniosku i dokumentacji uzupełniającej dla Zezwolenia Administracyjnego lub Zgłoszenia, zawierające etykiety.
4. Ocena wniosku: SFDA dokonuje oceny merytorycznej dostarczonych informacji i zatwierdza wniosek.

Sprzedaż przez internet

Zakupy online produktów do użytku osobistego dokonywane przez chińskich konsumentów w zagranicznych sklepach internetowych to w chwili obecnej najbardziej rozwojowa forma sprzedaży na terenie Chin. Dzięki takiemu kanałowi sprzedaży produkt nie podlega wymogom certyfi-

Wykres 1. Wartość transakcji na chińskim rynku kosmetycznym, lata 2011-2018

Źródło: raport inmobi

kacji, czyli m.in. nie musi być testowany na zwierzętach. Przepisy (w tym obowiązkowe testy na zwierzętach) nie mają zastosowania do sprzedaży kosmetyków chińskim konsumentom poprzez tzw. e-commerce transgraniczny, czyli sprzedaż online produktów dostarczanych następnie do chińskich konsumentów z zagranicy. Sprzedaż tym kanałem ograniczona jest wyłącznie do osób fizycznych. Ta forma pozwala sprzedawać produkt w oryginalnych opakowaniach bez etykietowania, sporządzania instrukcji użycia itp. w języku chińskim i zgodnego z chińskimi przepisami.

Zalety takiego rozwiązania to m.in.:

- wprowadzenie produktów na rynek chiński bez rejestrowania produktów i certyfikacji,
- budowa pozycji marki w Chinach przy relatywnie niewielkim zaangażowaniu organizacyjno-finansowym,

- możliwość zweryfikowania atrakcyjności marki oraz asortymentu produktowego i elastycznego dostosowania oferty dla chińskiego klienta,
- doskonały kanał prezentujący markę i jej możliwości chińskim dystrybutorom,
- pierwszy etap w budowie obecności na ogromnym chińskim rynku.

Istotną zaletą jest również brak konieczności etykietowania i przygotowywania instrukcji w języku chińskim czy też opracowywania innych wzorów opakowań. Należy jednak przygotować wszelkie materiały reklamowe, jakie znajdują się na platformach e-commerce czy też butikach online w języku chińskim, takie jak chociażby opisy produktów i informacje o marce.

Przez ten system można importować produkty legalnie, płacąc cło, ale nie rejestrując firmy ani produktów w Chinach. Nie ma też konieczności testowania produktów na zwierzętach, co jest szalenie istotne dla europejskich marek. Problemem dla handlujących z Chinami są też rozliczenia finansowe, transakcje mogą się odbywać tylko tam, przyjęcie i wyeksportowanie płatności jest bardzo trudne. ■

Od pewnego czasu w Chinach w coraz większym stopniu zmienia się świadomość tematu, jakim są testy kosmetyków na zwierzętach. Coraz więcej chińskich konsumentów sięga po kosmetyki naturalne, organiczne, oraz takie, których producenci nie wykonują takich testów. Chiński rząd także wydaje się być na dobrej drodze do zniesienia obowiązku testowania kosmetyków na zwierzętach, choć na pewno nie nastąpi to szybko. Przejawem dostrzeżenia tego problemu jest choćby opublikowanie przez China's National Institutes for Food and Drug Control biuletynu o możliwościach zaakceptowania dwóch alternatywnych do testów na zwierzętach, akceptowanych powszechnie na świecie metod regulowanych w ramach OECD.